

Spis treści

O Autorach	XIII
Wprowadzenie	XV
Wykaz skrótów	XVII
Wykaz literatury	XXI
Rozdział 1. Niedopuszczalność kwestionowania skutków podatkowych czynności prawnej w ramach instytucji art. 199a § 2 Ordynacji podatkowej w przypadku nadużycia prawa (<i>Stanisław Bogucki, Marcin Romanowicz</i>)	1
§ 1. Uwagi ogólne: unikanie opodatkowania a optymalizacja gospodarcza	1
§ 2. Regulacja art. 199a OrdPU jako narzędzie ograniczenia unikania opodatkowania	4
§ 3. Obejście prawa podatkowego a nadużycie prawa jako kontekst dla wykładni art. 199a § 2 OrdPU	10
§ 4. Systemowa rekonstrukcja instytucji art. 199a § 2 OrdPU w orzecznictwie NSA	14
§ 5. Uwagi końcowe: granice stosowania regulacji art. 199a OrdPU	17
Rozdział 2. Cztery klauzule przeciwko unikaniu opodatkowania (<i>Leonard Etel</i>)	19
§ 1. Uwagi ogólne	19
§ 2. Pierwsza klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania	19
§ 3. Druga klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania	21
§ 4. Trzecia klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania	24
§ 5. Czwarta klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania	26
§ 6. Mechanizm obowiązującej klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania	27
§ 7. Postępowanie podatkowe w przypadku unikania opodatkowania	32
§ 8. Opinie zabezpieczające	33
§ 9. Uwagi końcowe	35
Rozdział 3. Przyczyny międzynarodowego unikania opodatkowania – zarys problemu (<i>Dominik Gajewski</i>)	37
§ 1. Uwagi ogólne	37

§ 2. Brak zharmonizowanego holdingowego prawa podatkowego w państwach członkowskich	40
§ 3. Brak regulacji unijnych dotyczących opodatkowania holdingów międzynarodowych	44
§ 4. Brak właściwej i skutecznej polityki państw w przeciwdziałaniu międzynarodowemu unikaniu opodatkowania	49
§ 5. Szkodliwa konkurencja podatkowa pomiędzy państwami członkowskimi	53
§ 6. Uwagi końcowe	56
Rozdział 4. Rola Rady do Spraw Przeciwdziałania Unikaniu Opodatkowania w kształtowaniu polityki przeciwdziałania międzynarodowemu unikaniu opodatkowania (Jadwiga Glumińska-Pawlic)	
§ 1. Uwagi ogólne	59
§ 2. Polityka finansowa a polityka podatkowa	60
§ 3. Legislacja podatkowa	61
§ 4. Uchylenie się od opodatkowania a unikanie opodatkowania	64
§ 5. Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania	65
§ 6. Rada do spraw Przeciwdziałania Unikaniu Opodatkowania	67
§ 7. Uwagi końcowe	71
Rozdział 5. Patriotyzm gospodarczy i podatkowy a unikanie podatków (Jan Głuchowski)	
§ 1. Uwagi ogólne	73
§ 2. Pojęcie patriotyzmu	74
§ 3. Patriotyzm gospodarczy	75
§ 4. Patriotyzm podatkowy	77
§ 5. Praktyka międzynarodowego unikania opodatkowania	79
§ 6. Uwagi końcowe	82
Rozdział 6. Zaniżona wartość celna towarów jako międzynarodowa forma uchylania się od podatku VAT w imporcie towarów (Ewa Gwardzińska)	
§ 1. Uwagi ogólne	85
§ 2. Ustalanie wartości celnej towarów na potrzeby celno-podatkowe	86
I. Próby ujednolicenia wartości celnej towarów na arenie międzynarodowej	86
II. Ustalanie wartości celnej dla potrzeb określenia należności celnych	88

III. Ustalanie wartości celnej dla potrzeb określenia podatku VAT	91
IV. Zaniżona wartość transakcyjna jako podstawa metoda płacenia niższego podatku VAT w imporcie towarów	92
A. Sposoby uchylania się od podatku VAT	92
§ 3. Uwagi końcowe	94
Rozdział 7. Rozliczenia podatkowe z zakładem zagranicznym a deficyty regulacyjne (Marcin Jamróży)	97
§ 1. Uwagi ogólne	97
§ 2. Przegląd form zakładu	99
§ 3. Zasady alokacji zysków	102
§ 4. Prowadzenie ksiąg rachunkowych dla zakładu	105
§ 5. Dokumentowanie transakcji wewnętrznych	107
§ 6. Uwagi końcowe	109
Rozdział 8. Wybrane struktury unikania opodatkowania z wykorzystaniem funduszu inwestycyjnego zamkniętego (Przemysław Krawczyk)	111
§ 1. Uwagi ogólne	111
§ 2. Złożoność mechanizmów unikania opodatkowania	112
§ 3. Działalność funduszu inwestycyjnego	113
§ 4. Darowizna akcji lub udziałów do funduszu inwestycyjnego zamkniętego	118
§ 5. Korzyści z zastosowania funduszu inwestycyjnego w kontekście przepisów o zagranicznych spółkach kontrolowanych	119
§ 6. Kwestionowanie mechanizmów stosowanych z wykorzystaniem konstrukcji funduszy inwestycyjnych zamkniętych	120
§ 7. Nowe regulacje dotyczące opodatkowania funduszy inwestycyjnych	121
§ 8. Uwagi końcowe	125
Rozdział 9. Rezydencja podatkowa w kontekście unikania i uchylania się od opodatkowania (Beata Kucia-Guściora)	127
§ 1. Uwagi ogólne	127
§ 2. Koncepcja rezydencji podatkowej na gruncie podatku dochodowego od osób fizycznych	129
§ 3. Skutki braku rezydencji podatkowej na gruncie podatku dochodowego od osób fizycznych	136
§ 4. Uwagi końcowe	140

Rozdział 10. Klauzula nieruchomościowa w bilateralnych umowach podatkowych zawartych przez Polskę jako mechanizm zapobiegający międzynarodowemu unikaniu opodatkowania (Ziemowit Kukulski)	141
§ 1. Nadużycie postanowień bilateralnych umów podatkowych w kontekście międzynarodowego unikania opodatkowania – uwagi wprowadzające	141
§ 2. Eliminacja podwójnego opodatkowania w sensie prawnym dochodu z przeniesienia własności udziałów (akcji) w spółkach – klauzula nieruchomościowa – w KM OECD w sprawie podatku od dochodu i majątku oraz w KM ONZ w sprawie unikania podwójnego opodatkowania między państwami rozwiniętymi a rozwijającymi się	144
§ 3. Klauzula nieruchomościowa w bilateralnych umowach podatkowych zawartych przez Polskę	150
§ 4. Uwagi końcowe	154
Rozdział 11. Nieprawidłowe ustalenie wartości celnej towarów jako specyficzna forma unikania opodatkowania (Artur Kuś)	157
§ 1. Wprowadzenie	157
§ 2. Należności celne jako źródło dochodów własnych UE i budżetów narodowych	159
§ 3. Istota wartości celnej	161
§ 4. Problem zaniżania wartości celnej towarów	167
§ 5. Zawyżanie wartości celnej towarów	169
§ 6. Uwagi końcowe	171
Rozdział 12. Przeciwdziałanie nadużyciu prawa w podatku od wartości dodanej (Krzysztof Lasiński-Sulecki)	173
§ 1. Pojęcie nadużycia prawa – uwagi wprowadzające	173
§ 2. Przeciwdziałanie nadużyciu w przepisach dyrektywy VAT	174
§ 3. Przeciwdziałanie nadużyciu prawa poprzez środki specjalne	175
§ 4. Pojmowanie nadużycia w wyrokach TSUE z zakresu VAT	176
§ 5. Oddziaływanie wyroku TSUE w sprawie <i>Halifax</i>	178
§ 6. Ustawowa podstawa do przeciwdziałania nadużyciu w stanie prawnym przed 15.7.2016 r.	179
§ 7. Ustawowa podstawa do przeciwdziałania nadużyciu w stanie prawnym od 15.7.2016 r.	180
§ 8. Klauzula przeciw unikaniu opodatkowania a wyrok TK z 11.5.2004 r.	181
§ 9. Uwagi końcowe	183

Rozdział 13. Nadużycie prawa podatkowego w prawie francuskim	
(Mariola Lemonnier)	185
§ 1. Uwagi ogólne	185
§ 2. Ujęcie kodeksowe nadużycia prawa podatkowego i pojęć z nimi powiązanych	185
§ 3. Stosowanie przepisu L64 – uwagi ogólne	187
§ 4. Komitet ds. nadużycia prawa podatkowego i jego rola	191
§ 5. Inne organy związane z nadużyciem prawa podatkowego i oszustwami podatkowymi	193
§ 6. Uwagi końcowe	194
Rozdział 14. Propozycje ograniczenia nadużyć w VAT z wykorzystaniem rozwiązań <i>Business Intelligence</i>. Autorskie propozycje wniosków <i>de lege ferenda</i> (Robert Lizak, Sebastian Skuza)	195
§ 1. Uwagi ogólne	195
§ 2. Istota procederu „karuzeli podatkowej”	197
§ 3. Proponowane rozwiązania ograniczające nadużycia w podatku VAT	199
§ 4. Uwagi końcowe	208
Rozdział 15. Krajowe sposoby zapobiegania międzynarodowemu unikaniu opodatkowania (Dominik Mączyński)	209
§ 1. Uwagi ogólne	209
§ 2. Międzynarodowe unikanie opodatkowania i sposoby przeciwdziałania temu zjawisku na płaszczyźnie międzynarodowej	211
§ 3. Rola ustawodawstwa krajowego w przeciwdziałaniu międzynarodowemu unikaniu opodatkowania	215
§ 4. Skuteczność krajowego prawa podatkowego w zwalczaniu międzynarodowego unikania opodatkowania, z uwzględnieniem szczególnej roli sądów administracyjnych	220
§ 5. Uwagi końcowe	222
Rozdział 16. Ucieczka od opodatkowania: refleksje na przyszłość (Witold Modzelewski)	225
Rozdział 17. Urzędowe interpretacje prawa podatkowego a zwalczanie międzynarodowego unikania opodatkowania (Wojciech Morawski)	231
§ 1. Urzędowe interpretacje prawa podatkowego – wprowadzenie	231
§ 2. Urzędowe interpretacje prawa podatkowego jako instrument unikania opodatkowania	233
§ 3. Czy urzędowe interpretacje prawa podatkowego są złe z założenia?	236
§ 4. Wymiana informacji	239

§ 5. Tryb i ograniczenia uzyskiwania urzędowych interpretacji prawa podatkowego	245
§ 6. Uwagi końcowe	247
Rozdział 18. Międzynarodowa konkurencja podatkowa. Efekty jakościowe i remedia (Artur Nowak-Far)	249
§ 1. Uwagi ogólne	249
§ 2. Konkurencja i kooperacja podatkowa w wymiarze międzynarodowym	251
I. Intensyfikacja międzynarodowych obrotów gospodarczych a kwestia funkcjonowania jurysdykcji podatkowych	251
II. Międzynarodowa kooperacja i konkurencja podatkowa – ramy teoretyczne	252
III. Międzynarodowa konkurencja podatkowa w opodatkowaniu obrotu – przykład VAT	254
IV. Konkurencja podatkowa w podatkach bezpośrednich	256
V. Konkurencja podatkowa w podatkach majątkowych	262
§ 3. Remedia	263
I. Zasadnicze remedium – harmonizacja konstrukcji systemów podatkowych	263
II. Zasadnicze remedium – lepsza polityka uwzględniająca incydencję podatkową	264
III. Remedia dotyczące opodatkowania pośredniego – przykład VAT	265
IV. Remedia dotyczące opodatkowania bezpośredniego	268
V. Remedia dotyczące opodatkowania majątku	270
§ 4. Uwagi końcowe	271
Rozdział 19. Obrót towarowy pomiędzy państwami członkowskimi UE a unikanie i uchylanie się od opodatkowania oraz wyłudzenia VAT (zarys problemu) (Krzysztof Radzikowski)	273
§ 1. Uwagi ogólne	273
§ 2. Unikanie i uchylanie się od opodatkowania a wyłudzenie VAT	274
§ 3. Wewnątrzwspólnotowy obrót towarowy w mechanizmach wyłudzeń VAT	279
§ 4. Uwagi końcowe	282
Rozdział 20. Wartość rynkowa jako element konstrukcji podatku a międzynarodowe uchylanie się od opodatkowania (Aleksander Werner, Jarosław Wierzbicki)	285
§ 1. Uwagi ogólne	285
§ 2. Wartość rynkowa w elementach konstrukcji podatków	286
§ 3. Pojęcie wartości rynkowej	291

§ 4. Określanie wartości rynkowej	296
§ 5. Uwagi końcowe	299
Rozdział 21. Poza klauzulowe formy przeciwdziałania unikaniu opodatkowania w orzecznictwie sądów administracyjnych (wybrane problemy z zakresu podatków dochodowych) (Krzysztof Winiarski)	303
§ 1. Uwagi ogólne	303
§ 2. Uchylenie się od opodatkowania (<i>evasion of tax</i>)	307
§ 3. Unikanie opodatkowania (<i>tax avoidance</i>)	311
§ 4. Formy przeciwdziałania unikaniu opodatkowania	313
I. Zasady ogólne dot. rozliczenia kosztów uzyskania przychodów	315
II. Konieczność spełnienia warunków wynikających z innych przepisów	316
III. Możliwość skorzystania z unormowań art. 199a § 1 oraz § 2 OrdPU	317
IV. Ceny transferowe i możliwość oszacowania dochodu	320
V. Opodatkowanie zagranicznych spółek kontrolowanych (<i>Controlled Foreign Corporation – CFC</i>)	325
§ 5. Uwagi końcowe	327
Rozdział 22. Koncepcja nadużycia prawa w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jako przykład elastyczności prawa podatkowego (Roman Wiatrowski, Bartosz Wojciechowski)	329